

missio pecuniæ expressa, aut aliqua promissionis suspicio aut tacita conventio, aut spes aliqua recipiendi &c. *Prosp. Farinacius in Q. CXI. num. 213.* Non vero tanta mihi videtur ratio & limitatio à Menochio & aliis allegata, quod scilicet post sententiam latam cesset suspicio & corruptionis causa, ut affirmantium opinioni assentiar, sed ratio non minus, quam leges expressæ me urgent contrariam tueri opinionem, & licet inficiari nolim, quidem corruptionis suspicio & præsumptio cesset ratione sententiæ latæ & litigii antea finiti, crescat tamen illa ratione litis futuræ, ut officialis ob remunerationem antea præstitam inde alliciatur, ut intuitu futuri commodi sententiâ potius in divitis favorem contra pauperem, à quo nihil remunerationis causa sperandum, feratur, & sic causa & occasio detur peccandi & delinquendi *confer. Dn. Struv. in Syntagm. juris civilis Exerc. 49. Th. 73. Autho- rius Matthæus de crim. ad tit. de crim. rep. 8. c. 1. n. 8.* qui enim remunerationis premium expectat, fraudem in Deum perpetrat *C. qui recte 11. caus. 66. quæst. 3.* quod quoque leges expressæ contrariæ confirmant dum *in l. f. C. ad L. 7. R.* expressis verbis dicatur, nihil penitus, tam in administratione positos, quam post depositum officium pro aliquo beneficio accepturos *§ l. 1. §. hoc autem iudicium ff. de calumn.* qui accipit pecuniam sive ante sive post iudicium acceptum, tenetur, generaliter enim sola spes aliquid consequendi potest corrumpere Magistratum & inducere crimen repetundarum.

SECTIO TERTIA.

TH. I.

OB nimiam prolixitatem evitandam progredior ad tertium nostræ dissertationis membrum, exhibens actiones, quibus crimen barattariæ commissum vel com-

committendum persequatur & coerceatur, sub vocabulo namque actionis & persecutio continetur *l. 34. ff. de V. S.* Quò gravius itaque est delictum dolo malo commissum, eo gravius est vindicandum: Severiori pœna affiendi sunt illi iudices, qui per sordes seu ob pecuniam corrupti, quam qui per imperitiam injuste judicant, reputatur enim hoc crimen in jure & a Dd. gravissimum; & recte hic argumentari licet à minori ad majus, si enim privatorum furta tam parva, quam maxima impunita non debent manere, multo minus furta in officio publico constitutorum, (qui tamen omnibus & undique laudari, ostendi & alios iis subiectos exemplo justitiæ & innocentia antecellere debent) impunita dimittantur, præprimis cum iudex justitiam vendens, permutans vel quocunque alio juris velamento pervertens non est DEI, qualis debebat esse, sed Satanæ minister, adeo ut veteres gravissime animadverterent in tales iniquissimos officiales, cujus exemplum nobis exhibet Cambyfes, qui Sisamo iudici cum per sordes inique & injuste judicasset, autem detrahi, in lora conscindi, sellæ intendi, in eaque filium ejus judicaturum sedere jussi, ut paternæ pœnæ consideratione admoneretur, quid iniquos iudices pecunia corruptos maneat, cujus rei meminit *Valer. Max. lib. 6. c. 3. in fin.* Alexandex Severus, Imperator justissimus, in iudices, tales rapaces & fures tam gravi exarsit odio, ut si unquam iudicem furem vidisset, paratum haberet digitum, quo illi oculum erueret; Lege quoque duodecim tabularum iudices per sordes judicantes capite mulcebantur.

II. Verum quoniam non omnibus in casibus tam gravis pœna est adhibenda, sed pro varietate delicti & facti qualitate aliquando etiam pœna pecuniaria sive multa quadruplum sc. dati restituendo est afficiendus iudex cor-

D

ruptus

ruptus *Nov. 8. cap. 7.* quandoque in exilium mittitur, non nunquam in insulam deportatur, aliquando morte prout admiserit, debet puniri *l. 7. §. 4. b. s. de qua mortis pœna th. septima sectionis tertiæ* latius agetur.

III. Datur vero actio & permittitur accusatio hujus criminis illis non tantum, qui suam suorumque prosequuntur injuriam *l. 1. §. 3. §. 1. ff. de popular. act.* sed & cuivis de populo, quoniam lex jul. rep. quæ publici judicii est *l. 1. in fin. de publ. judic.* hujus generis crimen coercet, quæ cuivis de populo accusandi facultatem concedit *§. 1. §. de publ. judic. l. 1. ff. eod. l. 43. §. 10. ff. de ritu nupt.* imo ob atrocitatem hujus delicti per quod ipsa respublica ac communis societas læditur & convellitur, hortantur leges & jubent, ut quilibet hoc crimen accusatione persequatur, victoriam reportaturus & premium & gloriam *L. 4. C. ad L. J. R.* dummodo revelatam criminis accusationem sufficienter probaverit. Nam caute contra officiales procedendum, hi enim tenentur eorum debito & ratione officii delinquentes castigare ac punire quapropter omnibus placere nequeunt, præsumitur enim multo magis pro officiali alias bonæ famæ *l. fin. C. ad L. J. R. l. 2. C. de offic. civil. judic.* adeo ut econtrario ea non probata neque honor neque gloria revelanti debeatur *d. l. 4. in fin. C. ad L. 1. rep. ibi crimen delatum approbet &c.* ubi de probatione hujus delicti aliquid dicendum esset, sed ut tempus & chartam lucrer, supersedebo & pergam in actionum materia explicanda.

IV. Datur vero actio legis repetundarum tam adversus accipientem pecuniam & corruptum, quam dantem & pecuniâ corrumpentem, & tenetur eadem pœna corrumpens qua corruptus *arg. l. 1. pr. ff. de calumn.* si namque accipere turpe, & dare quoque turpe erit *l. 31. C. de Episcop. & Cler. Nov. 8. c. 8. §. 1.* & generaliter pœnæ contra aliquid per
barat-

barattariam accipientes statutæ, videntur etiam institutæ contra dantes, licet expresse non dicatur, sunt enim correlata corrumpens & corruptus, ut dispositum in uno censeatur quoque dispositum in altero, etiam respectu pœnæ, imo dolo malo corrumpens majori debet pœna affici, quam corruptus, ille enim inducit hunc, & dat ansam peccandi ut ita occasio fures faciat *arg. l. 30. §. 3. ad L. Aquil. l. 51. ff. eod.* pro diversitate tamen & qualitate delicti, ut quandoque majori, nonnunquam minori afficiatur pœna *autb. novo jure C. de pœna jud. qui mal. judic.* sunt enim quatuor humana judicia subvertendi & corrumpendi modi; timor, cupiditas, amor & odium *c. quatuor. 78. causa 31. quest. 3. caus. 8. quest. 2. can. fin.* duobus prioribus timore sc. & cupiditate tantummodo dicitur à parte corrumpente corrumpi, duo vero posteriores modi nempe odium & amor, neminem, quam ipsum respiciunt judicem: De prioribus igitur modis hic est sermo, & judex, cum timore corrumpitur, magis pars corrumpens peccat, quam judex corruptus, quis cum duo ad malum concurrant, ille magis peccat, cujus prævalet voluntas, & cujus voluntatem alter sequitur: Hinc est ut timore corruptus excusatur si deliquerit ceu videre est *in l. 8. C. ad L. Jul. de vi publ. & priv.* ubi Dominus cum jubet servo ut aliquem occidat, adhibita comminatione, quod si non occidat, ipse interficietur, si servus timore compulsus homicidium perpetrat, excusatur, licet non in totum tamen in tantum *l. 2. §. 1. de noxal. act.* Cupiditate vero econtra quando corrumpitur, plus delinquit judex corruptus, quam pars corrumpens quia (1.) cum duo ad unum malum concurrant, plus peccat, qui sua mala voluntate leges subvertere potest, quam corrumpens (2.) quia majus peccatum est vendere rem alienam, quam emere vendere enim rem alienam, est contra venditionis naturam, cum econtra

semper quæ non nostra sunt, sed aliena emimus, & licet iudex utroque casu cum timore vel cupiditate corruptus iudicat, peccat, plus tamen peccat, quando cupiditate quam si timore inductus injuste iudicet, propria enim voluntate per cupiditatem se patitur corrumpi.

V. Corruptens vero iudicem tenetur pœna falsi & relegationis ad tempus *l. 21. ff. ad L. Corn. de fals. l. 1. §. 2. eod.* quæ tamen pœna arbitraria est *l. 7. §. 3. b. t.* scil. quoad pœnam corporis afflictivam, quoad pecuniariam vero illa in genere semper manet certa, punitur enim (1.) amissione causæ, in qua ius fovet *l. 1. voc. amittit actionem C. de pœna iudicis qui male iudicavit*, si sc. sit actor, & defensionis, si reus, vocabulo enim actionis in d. l. comprehenditur quoque defensio (2.) quod dedit non repetit *l. 3. de condict. ob turp. caus.* (3.) sententia est ipso jure nulla *l. 7. C. quando provocare non est necesse l. vit. C. de pœn. iudic. qui mal. iudic. l. 15. ff. de iudic.* quod verum quoque manet & procedit, licet sententia iusta & æqua fuerit, modo pretio sit impetrata *can. non licet 71. causa 11 q. 3. & can. vendentes 10. caus. 1. q. 3.* vel spe aliquid recipiendi iudex sententiam tulerit: Perpetrat enim fraudem in Deum qui remunerationis premium expectat *Can. qui recte 66. caus. 11. quest. 3.* & sola spes aliquid consequendi in Magistratu inducit crimen repetundarum, quod tamen ut sententia ipso jure sit nulla, procedit, si unus iudex solus tulerit sententiam, si vero plures fuerint officiales, qui conjunctim sententiam tulerunt, & unus ex his fuerit corruptus, sententia non est ipso jure nulla, sed rescindi debet.

VI. Et punitur non tantum, qui actu ipso corrumpit, sed & ille, qui iudicem corrumpere tentavit, licet non acceptaverit corruptionem officialis *l. 1. §. 2. ibi corrupendum ve curaverit ff. ad L. Corn. de falsis* modo tentatio talis in aliqualem actum producta fuerit, & per tentantem non steterit,

terit, quin corrumpere, veluti si pecuniam obtulerit quidem, sed officialis recusaverit, tali enim casu corruptio & actus corruptionis a parte pecuniam offerentis est perfectus, quia dum tentare curavit fecit, quod potuit, ut iudex corrumpere *l. 34. ff. de jure fisci l. 3. ff. de calumn.* quamdiu vero cogitaverit tantum de corruptione, ita ut ad nullam pervenerit actum, poenam non patitur *l. 18. ff. de poenis.*

VII. Officialis in casu civili lege repetundarum damnatus privatur dignitate & officio, non enim sibi iudices de eo honore blanditi debent, quo se ipsos indignos iudicaverunt *l. 12. C. de dignit.* notatur infamia *l. 2. de poen. judic. qui male judic. verb. estimationis, dispendii &c.* adeo ut neque testimonium ferre neque postulare *l. 6. §. 1. ff. ad L. jul. rep.* neque in futurum aliam dignitatis gradum conscendere queat. *l. 12. C. de dignit.*

VIII. Desuper tenetur iudex pecunia corruptus ad expensas & damnum per litigatorem passum propter ejus corruptionem, imo non tantum ad damnum & interesse, sed & ad aestimationem litis *l. 2. in fin. de poen. judic. qui mal. judic.* ita ut si iudex non habeat, unde solvat, poena pecuniaria vertatur in corporalem, secundum vulgatum, qui non habet in aere, luat in corpore.

IX. Porro Administrator provinciae ex hoc crimine, si civiliter agatur, potest conveniri in quadruplum ejus quod accepit *l. 1. in fin. C. ad L. J. Rep.* imo sicut in una persona plures concurrere possunt barattariae, puta quod officialis ab utraque parte & auctore & reo pecuniam accipiat, poena quoque quadrupli duplatur, ita ut tam ratione dati ab auctore, quam ratione dati a reo in quadruplum conveniri possit, cum talis namque delictis cumulari & crescere debent poenae.

X. Quod quadruplum vel totum applicatur Fisco, vel

vel dividitur inter Fiscum & partem læsam, ita ut Fiscus dimidiam partem, & pars læsa, (dummodo ea nihil dederit) alteram dimidiam partem hujus quadrupli accipiat: Applicatur vero totum Fisco tum, si utraque pars dederit & à parte dantium adest turpitudine, quando sponte corrupendi animo pecuniam, quod in dubio præsumitur, dederit *l. 20. ff. de accusat.* est enim judicium revera publicum *l. ult. C. b. t. l. 2. ff. de calumn.* si vero à parte dantis cessat turpitudine, duplum applicatur Fisco, & duplum parti læsæ, ubi per partem læsam intelligitur is, qui dedit pecuniam: Quando enim alter turpiter dedit non tantum datum repetere nequit, & causa cadit, ac sententia à judice corrupto lata est ipso jure nulla, sed & hoc casu per partem læsam non dans pecuniam, sed is intelligitur, in cujus injuriam & præjudicium pecunia est data & accepta & per consequens sententia iniqua lata, cui quoque debet pars quadrupli dimidia applicari, *l. 1. pr. ff. de Calumn.*

XI. Competit tamen quadrupli pecuniæ acceptæ pœna tantum intra annum, post annum vero non nisi in simplum & ratione hujus simpli est actio perpetua *l. 1. pr. ff. de Calumn.*

XII. Tenetur quoque officialis, qui metu, terrore potestatis, vel alio illicito modo partes vexando pecuniam à dante extorquet, de concessione *l. 4. C. ad l. 1. rep.* nec obstat quod crimen concussionis sit privatum *l. 2. ff. de concuss.* & in hoc separatum à crimine repetundarum ceu publico *l. 7. ff. ad L. 1. rep.* nam Resp. concussio à privato commissa est crimen privatum, si vero committatur ab officiali, Magistratu seu persona publica fit publicum *d. l. 2. ff. de concuss.*

XIII. Quarum pœnarum juris civilis una aliam non tollit *§. ult. J. si quadr. paup. fecisse dicatur* sed imponuntur cumulative, pœna enim unius legis non tollit aliam, nisi
post-

posteriori lege addita sit clausula derogatoria: Sic pœna in *auth. Novo jure C. de pœna judic. qui mal. judic.* non tollit alias pœnas arbitrarias à jure communi in Legem Juliam repetundarum delinquenti impositas. *Ex gr. in alleg. auth. constituitur pœna in triplum dari & duplum promissi, Lex vero i. C. ad L. J. rep.* absolute pœnam constituit quadrupli: Ipsi enim textus simul exhibent distinctionem cum in *Auth. Alleg. novo jure &c.* proprie loquatur de judice, qui per sordes judicaverit, uti clara sunt verba, cujus pœna est triplum dari, promissi vero duplum restituendum: *Lex vero C. b. t.* intelligatur non de judice per sordes judicante, sed de provinciæ Administratore qui provinciam nudaverit & inhabitatores diripuerit, quod scil. hic teneatur in quadruplum.

XIV. Sic qui in causis civilibus ob hoc delictum ab officio & dignitate sua moventur simul per consequentiam notantur infamia, imo non tantum notantur infamia, sed infamiam hanc alii adhuc concomitantur effectus ut sc. alium postea dignitatis gradum conscendere, testimonium ferre & postulare nequeant, uti antea dictum & legibus confirmatum.

XV. Simili modo licet quis dignitatem seu cingulum amittat, non tamen propterea liberatur a pœna tripli vel dupli intra annum, & post annum simpli *d. auth. novo jure &c.*

XVI. Sic pœna expensarum & damnorum non tollit pœnam criminalem, sed venit emulative cum illis, civilis enim actio & persecutio non tollit criminalem, tendunt siquidem ad diversa nam ratione expensarum & damnorum refundendorum persequitur pars litigans, & iniqua in processu protelatione vexata, quod sibi de jure debetur; Actio vero criminalis est mere pœnalis, & tendit tantum ad pœnam

nam infligendam & talem vel corporalem, capitalem vel etiam pecuniariam pro ratione delicti perpetrari.

XVII. Moribus hodiernis infligitur pœna arbitraria extraordinaria, & criminis hujus rei extra ordinem secundum arbitrium judicis vel durius vel mitius secundum delicti qualitatem plecti solent *l. 7. §. 3. ff. ad L. I. rep. Crusius part. 3. cap. 23, num. 18. & seqq. ibique alleg. Auth. adeo ut & capite plectatur officialis d. l. 7. §. 3. pr. ibi neve quis ob hominem &c. ff. b. t.* quando scil. judex pecuniam accipit pro necando hominem & pecunia mota innocentem interficit, si vero non pecuniæ sed iracundiæ calore id fecerit, loco pœnæ deportationis quæ olim frequens erat, relegatio vel alia pœna arbitraria locum habet, quapropter etiam textus modo allegatus alternative loquitur, (vel capite plecti vel in insulam deportari) habito respectu ad receptionem vel non receptionem pecuniæ, quod tamen, officialem scil. posse capite plecti, tunc demum est verum, quando scil. pecunia accepta innocentem ad mortem condemnaverit, & mors ipsa secuta fuerit, antequam enim dicatur pœna, de corpore delicti constet, necesse est *l. 1. §. 24. ad Sctum Silan.* morte vero non secuta, pœna est mitiganda, quia effectu non secuto affectus eadem pœna scil. ordinaria ac si mors ipsa secuta fuisset, non punitur, sed extraordinaria arbitraria, exilio, relegatione vel duriori vel mitiori pro qualitate delicti, personarum &c.

XVIII. Et hæc sunt quæ de criminis hujus plus nimio usitati materia dicere & proferre volui, quæ quidem exactius multo & elegantius tradi potuisse lubent concedo, verum ob exiguitatem eorum, quæ ex juris nostri textibus præsentis materiæ accommodari & aptari potuerunt, Lector benevole mihi veniam concessarum confido ubique erravero, correctioni melius sentientis, ut me labentem

tem calamo corrigat charitativo, hallucinantem erigat, ignorantemque erudiat, me subjicio.

XIX. Interim caveant sibi illi, qui subditis regendis & controversiis dirimendis sunt præpositi, videant, quid faciant, ne donis ac largitionibus corrumpantur, in memoriam revocantes, quod non hominis sed Dei Domini omnipotentis exerceant judicium, & quodcunque judicaverint, in eos redundet: Sit timor Domini cum illis, ut cum diligentia & summa æquitate cuncta faciant, non enim est iniquitas apud Dominum Deum nostrum, nec personarum acceptio, nec cupiditas numerum *c. in judiciis 12. de R. J. in sexto c. novit. 13. post med. extra de judiciis arg. c. statutum 12. §. insuper de rescript. in sexto*, judicent iudices juste citra ullum personarum respectum æque parvum ac magnum audiant, non metuant à quoquam quia Dei est judicium *Deuter. cap. 1. v. 16. & 17. & cap. 16. v. 19.* non considerent personam pauperis, neque honorent vultum potentis, sed juste proximo judicent *Lev. 18. v. 15.* qui enim condemnat justum & impium justificat, abominabilis est apud Dominum *Proverb. c. 17. v. 15.* caveant sibi in officio publico constituti, si tam juris civilis quàm Canonici & statutarii pœnis moveri nolint, ne væ & pœna, quam Jehova iis, qui se sordibus corrumpi patiuntur, ut propter munera, bonum, malum, & malum bonum pronuntient *Jesaja c. 5. v. 24.* exclamavit, dum dicit idcirco ut absomit stipulam lingua ignis, & torridum gramen flamma deficit, radici istorum quasi tabes inerit & flos istorum ut pulvisculus abibit & *caus. 11. quest. 33. can. 59.* propterea dilatavit infernus animam suam absque ullo termino & descenderunt fortes ejus & populus ejus & sublimes gloriosique ad eum: Incurvabitur homo & humiliabitur vir & oculi sublimium
E
depri-

deprimuntur: Exaltabitur Dominus Exercituum in Judicio, & Deus Sanctus sanctificabitur in justitia, in quo judicio alius testis, quam conscientia ejus, qui male judicavit, non erit *caus. 11. q. 3. can. 54.* inde quoque mirum non est, si sordidus istorum quæstus sæpissime, quod docent exempla quotidiana, ad tertium non transeat heredem, sed ignis eorum, qui libenter munera recipiunt, tabernacula devoret, sicut aqua labefiunt & indefinenter abeunt *Psalmo 58. v. 8.* Nam male parta male dilabuntur & de male quæsitis non gaudet tertius heres, quod confirmatur à propheta *Hamos cap. 5. vers. 11. & 12.* dicens quoniam vos calcastis tenuem & frumentum ab eo accepistis, domos quidem cæso lapide ædificastis, sed non habitabitis in eis, vineas amænissimas plantastis, sed non bibetis vinum earum, quia novi multas defectiones vestras, & ingentia peccata vestra, constingentes justum & accipientes pretium redemptorium (Blut-Geld) uti in germanico textu legitur, ut pauper in foro dejiciatur, quo enim judicio judicatis, eo judicabimini, & qua mensura metimini, eadem & contra metietur vobis *Matth. c. 7. vers. 2. Marc. c. 4. vers. 24. Luc. c. 6. vers. 38.* caveat ergo sibi quivis, cui illa potestas à domino data est, & virtus ab altissimo, Dominus enim iniquiret in actiones vestras, consiliaq; vestra perscrutabitur, & vobis qui estis regni ipsius ministri, nec recte judicastis neq; legem justitiæ servastis, neq; consilium Dei secuti estis, horribiliter superveniet, & repente, & celeriter instabit in vos, nam judicium severum exercebit in eos, qui præsumunt *Sapient. lib. cap. 6. vers. 2. 3. 4. 5. & 6. Psalmo 83. vers. 2. 3. & 4.* quousque judicabitis inique & personam improborum suscipietis (judicate secundum tenuem & pupillum, pronunciate afflictum & pauperem justum, eripite tenuem, & in-

opem

opem de manu impiorum liberate, quærite bonum, non malum, ut vivatis, aderitque itaque Jehova Deus Exercituum vobis *Hamos cap. 5. vers. 14.* quapropter quilibet, qui tribunal justitiæ conscendit, qui aliquod negotium seu officium publicum gerendum suscipit, studeat, ut ita judicet, ita officium susceptum administret, sicut se à supremo omnium judicum in extremo die in extremo judicio judicare exoptat, ut cum Samuele populum in testem vocare & dicere possit: Ecce præsto sum, testificamini contra me coram Jehova & coram uncto ejus, utrum cujusquam bovem acceperim, aut asinum, aut quem fraudaverim, aut quem concusserim, aut ex alicujus manu redemptionis pretium acceperim, ut abderem oculos meos propter illud, cui populus dixit, non fraudasti nos, neque concussisti nos, nec quicquam accepisti e manu ullius *lib. 1. Samuel. 12. mibi vers. 5. & 6.* Hinc scriptura econtra beatum pronuntiat illum, qui ambulat integre in viis justitiæ & loquitur veritatem ex animo suo *Psalmo 15. vers. 2. & c.* qui abhorret ab emolumento, quod per vim atque calumniam extorquetur, manus suas excutiens ne munera contrectent, spernesque lucrum ex fraudibus. *Jesaja 33. vers. 15.* hoc ergo est tutum & integrum, ut quilibet excutiat manus, ne munus contrectent, servet quivis libertatem, ut non servitio pecuniæ, sed amore & libertate justitiæ judicet & patrocinium præstet: Tibi vero Regi immortalis, soli DEO sapienti, omnium judici justissimo sit laus, honor, imperium sempiternum & gloria in secula seculorum.

F I N I S.

opéra de l'art de la peinture, par lequel on se propose de représenter par des couleurs sur une surface plane, une scène ou un objet, de manière à produire dans l'esprit du spectateur une illusion de réalité. L'art de la peinture se divise en plusieurs branches, telles que la peinture murale, la peinture sur bois, la peinture sur toile, la miniature, etc. Les principes de la peinture consistent à bien saisir la nature des objets, à en saisir les proportions, les couleurs, et à les rendre avec vérité et harmonie. L'art de la peinture est une science et un art, qui demande beaucoup de travail et de patience. Les peintres célèbres de tous les siècles ont laissé de précieuses œuvres, qui sont encore aujourd'hui admirées et étudiées par les artistes de tous les pays.

F I N E